

SPSMP_MTO2

Hrubá Lenka

Závěrečný projekt

Varianta A

1) Téma

Zkušenosti učitelů se školní připraveností dětí nastupujících do prvního ročníku ZŠ praktické.

Výzkumný problém

Budu se zabývat školní připraveností žáků nastupujících do ZŠ praktické. Mají učitelé nějaké zkušenosti s dětmi, které nebyly na školu připravené? Setkali se s nimi někdy? Pokud ano, učinili nějaká opatření, aby se stav dítěte zlepšil?

Relevantnost

Na podzimní praxi jsem se setkala s žákem první třídy ZŠ praktické, o kterém jeho učitelka říkala, že vůbec není připravený na školu. I mě se tak jevil. Ředitelka školy říkala, že tento případ není ojedinělý. I když děti nastupují do ZŠ praktické, měly by na školu být aspoň trochu připravené.

Cíl výzkumu

Cílem je tedy zjistit, zda se učitelé působící na ZŠ praktických v poslední době setkali s dětmi, které nastoupily do první třídy nepřipravené. Jak podle nich nepřipravenost vypadala, jakých oblastí se týkala a jaké kroky učinili, aby se pokusili o nápravu.

2) Výzkumné otázky

Hlavní: Jak jsou na tom první třídy ZŠ praktické se školní připraveností nastupujících žáků?

Vedlejší: Setkali se někdy učitelé ZŠ praktické ve své praxi s dětmi, které podle jejich úsudku, nebyly připravené na školu? Jakých oblastí se tato školní nepřipravenost týkala? Po jak dlouhé době přítomnosti žáka ve škole si této nepřipravenosti učitelé všimli?

3) Výzkumná strategie

Kvantitativní výzkum je pro mé potřeby nejvhodnější strategie. Potřebuji získat větší množství dat od většího počtu respondentů.

4) Hypotézy

Teoretická: Učitelé se domnívají, že část žáků nastupuje do první třídy ZŠ praktické školsky nepřipravena.

Pracovní: Děti nastupující do ZŠ praktické jsou časteji školsky nepřipravené, než děti nastupující do ZŠ.

Školní nepřipravenost dětí nastupujících do ZŠ praktické se více týká oblasti řeči a vědomostí, než oblasti sebeobsluhy.

Děti, které navštěvují MŠ již od tří let, jsou lépe připraveny na školu, než děti, které navštěvují MŠ jen v předškolním věku nebo vůbec.

5) Konceptualizace a operacionalizace

Konceptualizace

Školní připravenost je stav, který určuje, zda je dítě připraveno na školu, a to v oblasti kognitivní, emocionálně – sociální a tělesné.

Operacionalizace

Indikátor č. 1 Kognitivní vývoj

- grafomotorika
- řeč
- zrakové, sluchové vnímání
- matematické představy

Indikátor č. 2 Emocionálně – sociální vývoj

- povaha
- zvládání emocí
- sociální adaptabilita
- pravidla slušného chování

Indikátor č. 3 Tělesný vývoj -

- jemná motorika
- hrubá motorika
- nemocnost

6) Návrh metody sběru dat

Dotazník. Vzorek – učitelé působící na ZŠ praktické, populace – děti nastupující do ZŠ praktické. Vzhledem k tomu, že potřebuji získat zkušenosti učitelů se školní připraveností dětí nastupujících do ZŠ praktické, považuji za nejvhodnější metodu sběru dotazník. Umožňuje rychlejší shromažďování dat od většího počtu respondentů. Nevýhodou může být nízká návratnost, nedostatky v porozumění získaných dat. Při výzkumu bych se mohla setkat s neochotou učitelů dotazníky vyplnit (vzhledem k jejich pracovnímu vytížení).

7) Úryvek z dotazníku

Úvod:

Vážené paní učitelky, páni učitelé,

jsem studentka studia Speciální pedagogiky pro učitele Pedagogické fakulty MU v Brně a tímto bych Vás ráda požádala o chvilku Vašeho času a vyplnění dotazníku, které Vám zabere jen pár minut.

Dotazník se týká oblasti školní zralosti žáků nastupujících do základní školy praktické a jeho výsledky budou použity a zveřejněny jako praktická část diplomové práce.

Dotazník obsahuje 20 otázek s možnostmi odpovědí nebo s otázkami otevřenými, kde Vás prosím o vypsání odpovědi. Pokud si nevyberete z nabídky možností, vždy je uvedena možnost „jiné“, kde prosím napište svou vlastní odpověď.

Velice děkuji za Váš čas a ochotu dotazník vyplnit.

1. Jak dlouhá je Vaše pedagogická praxe? (Prosím, napište.)

.....

2. Jak dlouho se pohybujete v prostředí základní školy praktické? (Prosím, napište.)

.....

3. Je podle Vás důležité, aby i do základní školy praktické nastupovali žáci školsky připravené?

A) Velmi důležité

B) Důležité

C) Nedůležité

D) Vůbec nedůležité

E) Jiné.....
.....

4. Setkali jste se někdy ve své učitelské praxi s žákem první třídy, který nastoupil do školy školně nepřipravený?

A) Ano

B) Ne

C) Nepamatuji si

D) Jiné.....
.....

5. S kolika školsky nepřipravenými žáky jste se setkali v posledních letech? (Prosím, napište.)

.....
.....

6. Po jak dlouhé době přítomnosti žáka ve škole jste si všimli, že žák není dostatečně školně připravený?

A) Již při zápisu

B) V prvních dnech

C) V prvních měsících

D) Jiné

.....
.....

7. Z jakého sociálně - kulturního prostředí pocházel tento žák (žáci)? V případě více žáků, doplňte prosím za vybranou možnost jejich počet.

A) Ze sociálně slabého prostředí

B) Ze sociálně silného prostředí

C) Nevím

D) Jiné.....
.....

8. Navštěvoval daný žák (žáci) mateřskou školu? V případě více žáků, doplňte prosím za vybranou možnost jejich počet.

A) Ne

B) Ano

C) Nevím

D) Jiné.....
.....

9. Je podle vás důležité, aby dítě při nástupu do školy zvládalo jisté grafomotorické dovednosti?

A) Žádné grafomotorické dovednosti mít nemusí

B) Mělo by mít správný úchop tužky

C) Mělo by zvládat základní geometrické tvary (kruh, křížek, čtverec, trojúhelník)

D) Mělo by umět nakreslit postavu

E) Jiné.....
.....

10. Jaké kroky jste učinili, aby se žákova situace zlepšila?

A) Žádné, časem se to upraví samo

B) V hodině mu věnuji zvýšenou pozornost a péči

C) Věnuji se mu i mimo vyučování, např. v družině

D) Jiné.....

.....

8) Možné praktické a etické problémy

Během realizace výzkumu se mohou setkat s poměrně malým výzkumným vzorkem – nedostatkem respondentů (učitelé prvních ročníků na ZŠ praktické). S neochotou učitelů dotazník vyplnit. Také špatně vyplněné dotazníky jsou pro mě rizikem.

9) Seznam literatury

1. BEDNÁŘOVÁ, Jiřina; ŠMARDOVÁ, Vlasta. *Školní zralost : Co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. 1. vyd. Brno : Computer Press, a. s., 2010. 66 s. ISBN 978-80-2512-569-4.
2. BEDNÁŘOVÁ, Jiřina; ŠMARDOVÁ, Vlasta. *Diagnostika dítěte předškolního věku : Co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. 1. vyd. Brno : Computer Press, a. s., 2007. 91 s. ISBN 978-80-2511-829-0.
3. BUDÍKOVÁ, Jaroslava; KRUŠINOVÁ, Patricie; KUNCOVÁ, Pavla. *Je vaše dítě připraveno do první třídy? : Co potřebuje budoucí prvňáček umět a znát*. 1. vyd. Brno : Computer Press, a. s., 2004. 157 s. ISBN 80-7226-637-3.
4. KLENKOVÁ, Jiřina; KOLBÁBKOVÁ, Eva; KOLBÁBKOVÁ, Helena. *Diagnostika předškoláka : správný vývoj řeči dítěte*. 1. vyd. Brno : MC nakladatelství, 2003. 125 s.
5. KREISLOVÁ, Zdenka. *Krok za krokem 1. třídou : školní zralost, spolupráce s rodiči, učíme se číst a psát, nápady pro celý rok*. 1. Vyd. Praha : Grada, 2008. 168 s. ISBN 978-80-247-2038-8.
6. KROPÁČKOVÁ, Jana. *Budeme mít prvňáčka : pro rodiče dětí od 5 let*. 1. vyd. Praha : Portál, 2008. 158 s. ISBN 978-80-7367-359-8.
7. KUTÁLKOVÁ, Dana. *Jak připravit dítě do 1. třídy : obratnost a kresba, smyslové vnímání, řeč a početní představy, výchova, školní zralost a její posouzení*. 2. vyd. Praha : Grada, 2010. 204 s. ISBN 978-80-247-3246-6.
8. RŮŽIČKOVÁ, Johana; MIKULKOVÁ, Gabriela; JIRÁSKOVÁ, Pavla. *Manuál včasné péče*. 1. vyd. Praha : IPPP ČR, 2008. 37 s. ISBN 978-80-86856-58-2.
9. ŠVINGALOVÁ, Dana. *Kapitoly z vývojové psychologie pro učitelství mateřských škol*. 1. vyd. Liberec : Technická univerzita, 2003. 84 s. ISBN 80-7083-697-0.
10. VERECKÁ, Naděžda. *Jak pomáhat dětem při vstupu do školy : Je vaše dítě zralé pro školu? A vy?*. 1. vyd. Praha : NLN, 2002. 160 s. ISBN 80-7106-474-2.

Váš projekt není příliš zdařilý, některé části jsme si ukazovali v hodinách jako špatné příklady, je vidět, že jste chyběla/nebo se nepoučila. Doporučuji ujasnit, zda chcete zkoumat žáky samotné, nebo názor učitelů a na základě tohoto rozhodnutí upravit výroky o populaci/vzorku, výzkumnou otázku, hypotézu a dotazník.